

Dialogisk læsning.

Vejledning til bogen "Den lille prinsesse. Hvor er min potte", af Tony Ross.

Indeholder sjove, fysiske sprogaktiviteter til børn i dagpleje og vuggestue/start børnehave. Alder fra ca. 2 - 4 år.

Kort om dialogisk læsning

- Dialogisk læsning er en metode, hvor man inddrager børnene i oplæsningen og har en samtale omkring indholdet i bogen.
- Allerede fra 1 års alderen er det givende for børn, at stifte bekendtskab med bøger.
- Man arbejder med bogen over ca. 3 uger. Læser bogen mindst 3 gange – gerne mange flere gange.
- Det er givende for alle, når man leger, synger, spiller spil og udfører aktiviteter og bruger kroppen i relation til bogens emne.
- Dialogisk læsning handler om at skabe læseglæde.
- Nogle børn fanges hurtigt af oplæsningen, og kan koncentrere sig når teksternes længde er passende. Andre børn har brug for at snakke eller afprøve de bevægelsesrelaterede ord under og efter læsningen. Det vigtigste er at børn og voksne har en positiv læseoplevelse sammen.
- Alle børn skal have bøger inden for rækkevidde. Der skal være robuste papbøger som børnene kan undersøge og røre. De mere skrøbelige bøger kan sættes lidt væk på en hylde, og der laves vaner omkring brugen af dem.
- Børn har brug for erfaringer med sproget i meningsfulde sammenhænge. Brug gentagende gange, ord fra bogen – brug konkrete rekvisitter, fotos, spil og musik. Brug din krop til at understøtte ordenes betydning ved at gestikulere, mime og anvende din stemme.
- Man kan udvide og omformulere børnenes svar, ved at udfylde hullerne i deres sætning. Hvis barnet siger "Prinsesse, potte" kan man sige "Ja, prinsessen tisser på potten".
- Leg med lyd. Man kan f.eks. sige "Den er laaaangt væk" - træk ordet eller gå op og ned i stemme styrke. Man kan rime: "Hvad rimer på ble ... det gør ske."
- Forslag til fokus ord i "Hvor er min potte": ble, potte, være vild med, ulækker, reb, øve sig, langt væk fra potten, vælte, allerøverst, lave numre med potten, vred over dum løsning, kok, pyt (tissetår på gulvet), gemme sig, sjoveste.

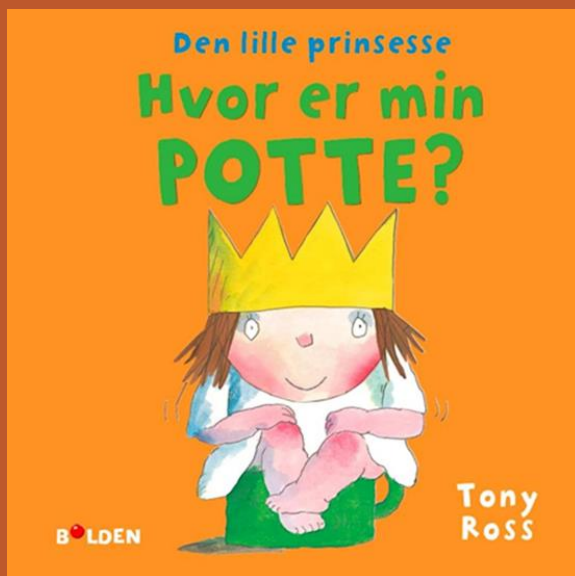

- Klip prinsessen ud, og lim hende på karton. Laminer hende evt.
- Hun kan bruges når I siger godmorgen eller god formiddag /eftermiddag, inden I skal læse bogen.
- Gør prinsessen levende, ved at se på hende imens du bevæger hende. Og du kan lege at hun taler. Hun kan hviske dig en besked i øret, sove i din lomme, gå op af en trappe, tage en lur i et mundbind mm.
- Prinsessen kan anvendes til at lege "tampen brænder" med. Fortæl børnene at prinsessen har gemt sig, og at de skal finde hende.
Giv små ledetråde : "Hun har gemt sig højt oppe, eller hun har gemt sig tæt på døren..."
- I samtale ark nr. 1 skal børnene tegne prinsessen færdig, farve hende, klippe og laminere/lime på pap. Hun skal med børnene hjem, så de hjemme kan lege "tampen brænder". Fortæl forældrene hvordan man leger legen.

Første læsning:

Introducer bogen ved at bruge din stemme engageret, peg på forsiden og vis dit engagement med ansigtsudtryk og ved at gestikulere. Sig f.eks. :
"Nøj, se den lille prinsesse, hun ser glad ud! Hvad er det mon hun sidder på?"

Samtale ark nr. 1 hører til denne læsning.

Før læsningen: Inden du viser børnene bogen: Sig at I skal læse om en prinsesse som vil lære at tisse på potten. Herefter viser du børnene bogens forside og peger på titel og forfatter, imens du læser hvad der står. Læs højt hvad der står på bagsiden og fortæl børnene, at bogen har en ryg, ligesom børnene har. Peg på ryggen og på hinandens ryg. Kan I nå jeres egen ryg? Måske med hjælp fra en ske eller andet. Se på jeres ryg i et spejl når det passer ind.

Under læsningen: Læs bogen og stop op de steder hvor børnene vil snakke. Gode ord I kan tale om under læsningerne er: *ble, potte, være vild med, ulækker, reb, øve sig, langt væk fra potten, vælte, allerøverst, lave numre med potten, vred over dum løsning, kok, pyt (tissetår på gulvet), gemme sig, sjoveste*. De 15 ord/begreber er afbilledet på billedlotteriet. Find selv stederne i bogen, inden du læser den for børnene. Når du dvæler ved et ord, f.eks. langt væk, understøtter du ved at gestikulere (hold hånden over øjnene og spejd ud i horisonten). Dvæl ikke ved alle ord under hver læsning – vælg et par ud til hver læsning. Slut læsningen med at sige: "Snip snap snude, nu er den historien ude". Vent et øjeblik på om nogen af børnene siger noget om bogen. Følg deres spor. Hvis ikke, så kan du bladre langsomt i bogen, og se om børnene får inspiration til en samtale. Følg deres initiativ eller kom efter lidt tid, selv med en ide til samtale ord/emner.

Efter læsningen:

På vej fra læsning hen til bordet hvor I skal spille billedlotteri, spejder I hen mod bordet og siger "Vi skal derhen, det er ikke så langt væk"... I kan liste, gå som om I skal tisse eller finde en tredje bevægelse. Spil billedlotteriet: Den voksne trækker rekvisitter (som er "brikken") op af posen og spørger: "Hvem har en...". Barnet sætter rekvisitten på pladen. Husk at råbe "Banko", og slå i bordet når pladen er fuld. Spil spillet flere gange. Når børnene kender spillet, kan de skiftes til at trække rekvisitter og spørge "Hvem har..." Rekvisitterne kan også bruges til Kims-leg (den hvor I lægger alt på bordet, fjerner noget og I skal gætte hvad der mangler).

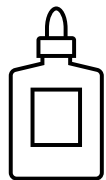
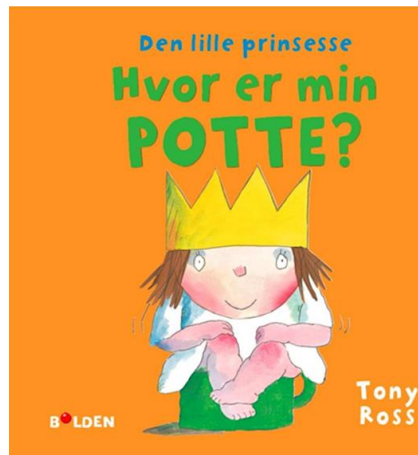
Kære forældre.

Vi har læst bogen om den lille prinsesse. Hun har lært at tisse på potten. Først synes hun ikke at løsningen er at bruge en potte – hun synes den er dum. Prinsessen finder ud af at potten kan bruges og fjoller lidt med den. Hvis potten er langt væk når hun skal tisse, skal hun skynde sig.

I de næste uger, læser vi bogen flere gange og laver aktiviteter som passer til emnet. Vi spiller f.eks. et billedlotteri, leger ”tampen brænder”, dramatiserer ord og opfordrer børnene ekstra meget til at øve sig i at tage tøj af og på, kravle op og ned af stolen, gå, stå, hoppe, læse bog og for nogen : sidde på potten eller toilettet.

Dit barn har tegnet en prinsesse. Klip ud og lim på pap.

Leg ”tampen brænder”: I skiftes til at gemme prinsessen i stuen og finde hende igen. I kan lege at prinsessen råber: ”Jeg er færdig”. Sig højt (mens I leder) ”Er hun under sofaen? Sidder hun i blomsten?”(Find selv på flere...)

Anden læsning.

Skab læseglæde og gå efter en god oplevelse omkring bogen.

Nogle børn er mere vant til at få læst højt end andre.

Fokus er på bevægelsesord og leg med klodser.

Samtale ark nr. 2 hører til denne læsning.

Før læsningen: Spørg børnene om hvad de kan huske om Den lille prinsesse. Du kan hjælpe ved f.eks. at spørge hvor prinsessen gemte sig for dronningen eller hvordan hun fjollede med potten. Spørg konkret til noget af handlingen i bogen. Brug billederne til at tale ud fra. Du kan bladre langsomt gennem bogen, og afvente om børnene har lagt mærke til bestemte steder i bogen.

Under læsningen: Tag den laminerede prinsesse frem, og leg at hun spørger børnene om de vil høre historien igen. Du kan lade børnene hilse på hende og evt. lade en af børnene holde hende. Læs bogen og stop op der hvor nogen af de nævnte fokus ord står og dramatiser dem – vis med kroppen og ansigtet at hun fjoller, er vild med potten eller andet.

Fjol med sætningen snip, snap, snude... lad børnene fortælle det de husker og er optagede af, når bogen er færdig.

Efter læsningen: Spil evt. billedlotteriet. Gentagelsen gavner den sproglige erfaring hos barnet og udvidelsen af ordforrådet. Billedlotteriet kan alternativt spilles senere på dagen i stedet for lige efter læsningen.

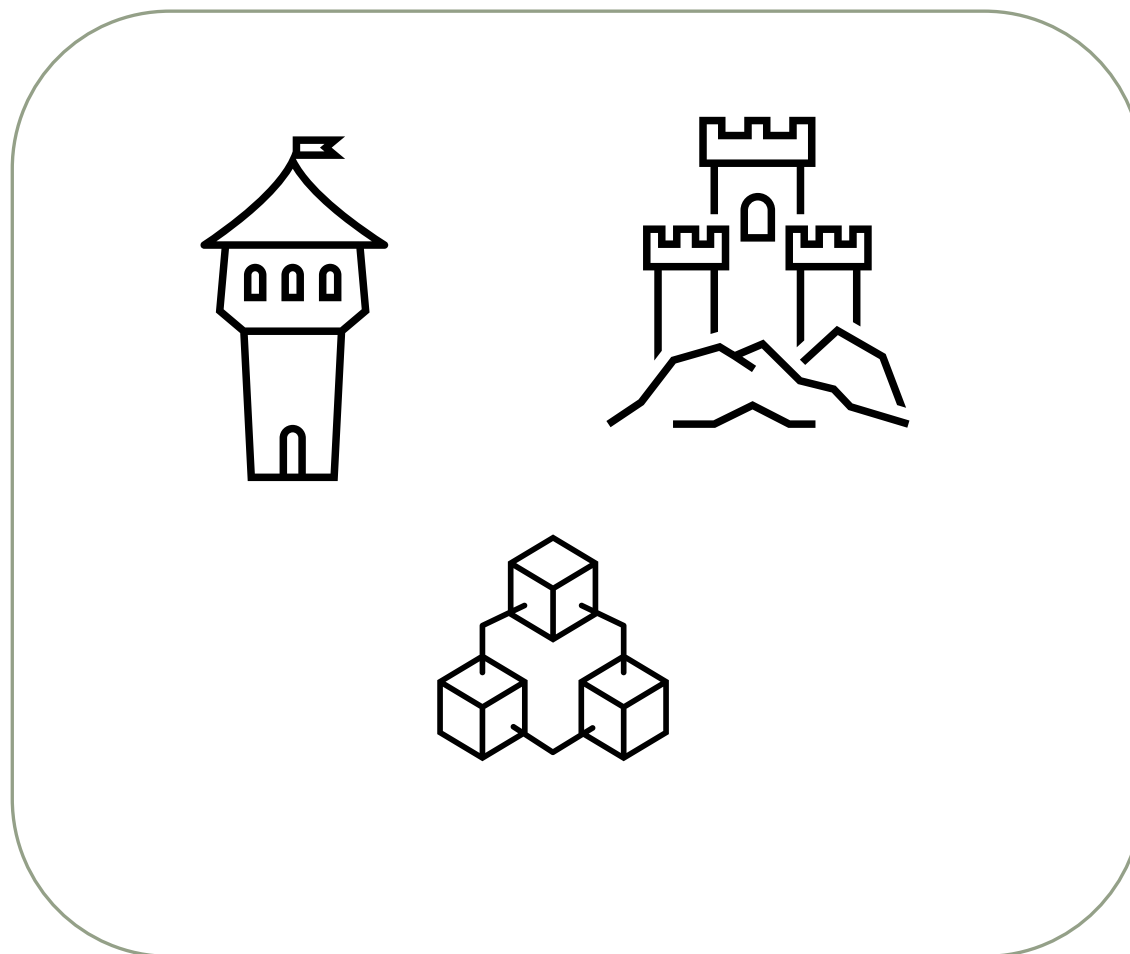
Nu skal I lege med klodser og følgende ord: *Vild med, øve sig, langt væk, allerøverst, vælte, lave numre, fjolle, sjovest, gemme sig, vred (dum løsning).*

Tag jeres klodser frem og byg et slot (gør det simpelt). Alle bygger og du gir en klods liv: Fx at den gemmer sig eller bliver sur når tårnet vælter. Brug de nævnte ord flere gange... sig: "Jeg øver mig", imens du bygger. Sig: "uhh vil du give mig den klods, jeg kan ikke nå den, den er langt væk", sig: "åhh nej, det væltede - det var en dum løsning med en stor klods allerøverst"... osv.

Kære Forældre.
Vi har igen læst om
den lille prinsesse.
Vi har spillet et
billedlotteri og vi har
bygget et slot af
klodser og brugt ord
fra bogen.

Hjemme kan du bygge med klodser med dit barn.
Byg et slot eller måske en bil bane, en Zoo eller noget helt andet.
Vigtigst er, at I har det sjovt - og at I har en samtale om jeres aktivitet.

Ide:
Besøg biblioteket.
Her kan I låne flere
bøger om Den Lille
Prinsesse. Det hjælper
dit barn til at få endnu
flere læse oplevelser.

Tredje læsning.

Dialogisk læsning er noget du udvikler og justerer på, alt efter børnegruppens måde at deltage på.

Før læsningen: Start med at vise og læse forsiden, og gentag forfatter og titel. Tal om, at på forsiden ser man prinsessen forfra. Læs bagsiden og tal om, at på bogens bagside ser man prinsessens ryg – ser hende bagfra.

Under læsningen: I dag er det børnenes tur til at "læse" for dig. Læs selv det første opslag (de første 2 sider) og lad derefter et barn "læse" ved at barnet fortæller hvad der sker på næste opslag (2 sider). Du læser hvert andet opslag og børnene læser på skift hvert andet opslag. På den måde trækker du på deres hukommelse og bringer dem i en situation hvor børnene skal udtrykke sig om det der sker på billedet. De bringes dermed i en situation hvor de skal finde ord frem i hukommelsen, om noget bestemt (det de ser). Støt og udvid sproget undervejs. Slut med "Snip, snap, snude remsen". Vent og se om børnene byder ind med en samtale. Inddrag i samtalen noget af det I har lavet efter de andre læsninger.

Efter læsningen: Spil billedlotteriet. Børnene kan skiftes til at trække rekvisitter op af posen og spørge "Hvem har...".

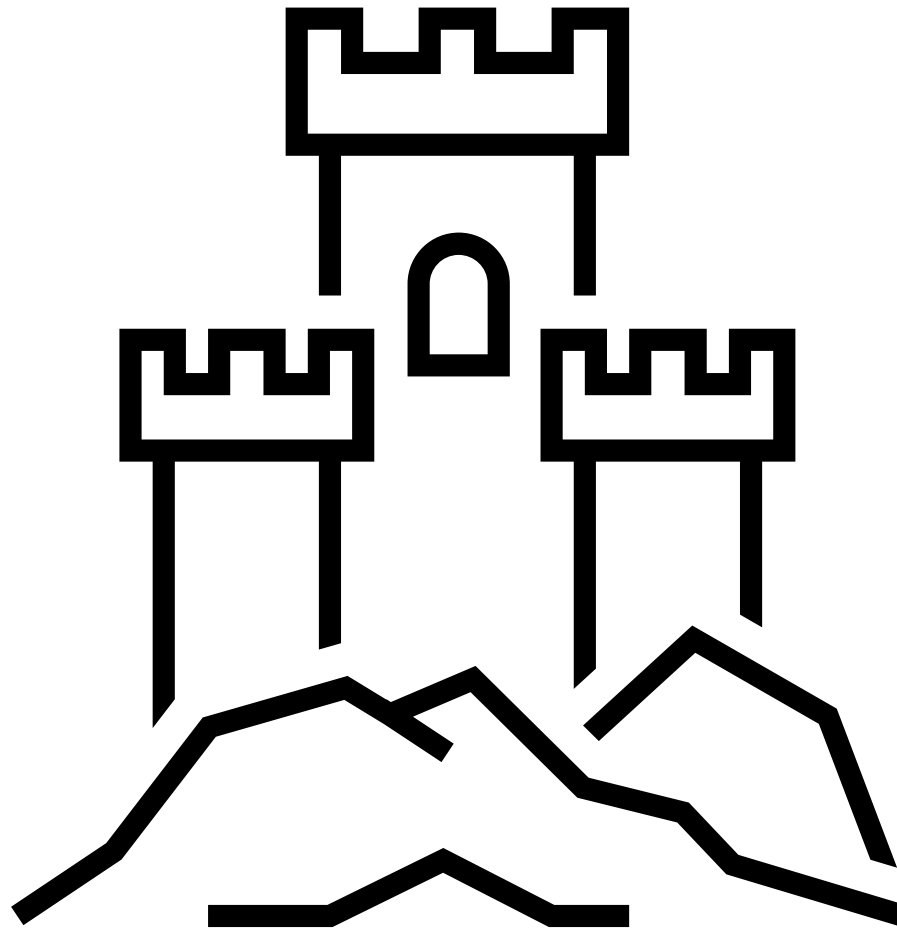
Efter spillet, skal I stå i en rundkreds. Læg bunken med udsagnsords-kort på gulvet med bagsiden opad. Børnene skiftes til at vende et kort og sige hvad de ser på billedet. Se intro til udsagnsords spillet.

Kære Forældre.

Vi har læst om Den lille Prinsesse. Vi har spillet billedlotteri og leget en leg hvor vi gjorde som hun gør.

Det synes vi var sjovt 😊

Hjemme kan I læse en bog som I allerede har læst før, og skiftes til at være den der læser en side. Dit barn øver sig dermed I at finde ord frem i hukommelsen.

Jeg har farvelagt prinsessens slot.

Rekvisit
eksempler

Billedlotteri

På de næste 5 sider finder du 5 plader til et billedlotteri som passer til bogen.

I stedet for brikker, skal du anvende rekvisitter. Rekvisitterne skal du selv finde på og anskaffe. (Se eksempler).

Når man gør brug af rekvisitter, kan man ofte fastholde børnenes opmærksomhed i længere tid, end ved brug af brikker. Vælg rekvisitter af forskellige materialer, så børnene får forskellige taktile erfaringer. Rekvisitter kan være et symbol på noget: f.eks. en kokkehue klippet i pap.

Det er okay, at bruge en brik eller tre, hvis ikke man kan finde en rekvisit. Hellere komme i gang end at lade sig stoppe 😊

Rekvisitterne kan i øvrigt bruges til at lege Kims leg.

Prinsessen var vild med potten

POTTE

BLE

Øve sig

REB

ULÆKKER

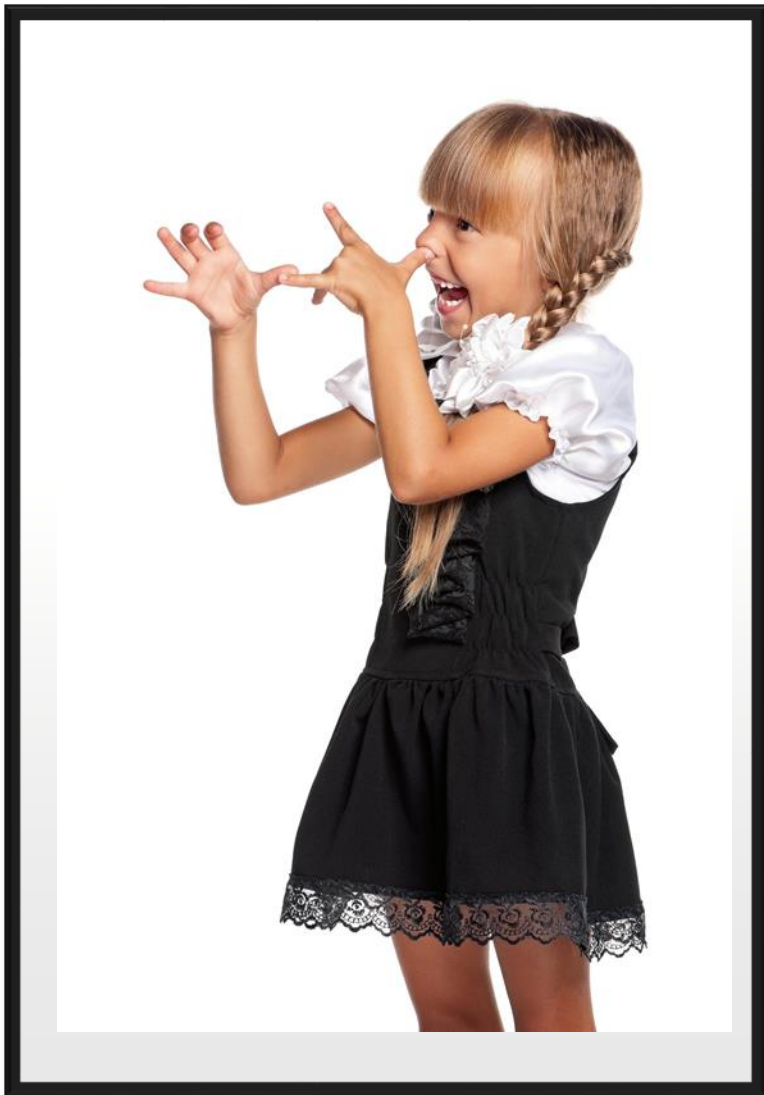
LANGT VÆK FRA

ALLERØVERST OPPE

Vælte (brug 2-3 klodser som kan vælte)

LAVE NUMRE MED / DRILLE

VRED – DET ER EN DUM LØSNING

KOK

PYT, TISSETÅR

GEMME SIG
(Prinsessen gemmer sig bag sofaen)

SJOVESTE

Leg med ord og krop.

På de næste 4 sider finder du 8 kort, som er lavet med udgangspunkt i det prinsessen foretager sig i bogen.

Klip dem ud og lim dem på karton. De største børn kan evt. hjælpe med at lime.

Leg legen:

Lig kortene i en bunke på gulvet med bagsiden op. I står i en rundkreds rundt om kortene. Børnene skiftes til at vende et kort, og fortæller hvad der sker på billedet.

Den voksne gentager barnets bud, og drager en parallel til bogen, ved f.eks. at sige: *"Ja det er der hvor prinsessen satte sig på potten for at øve sig i at tisse".*

I mimer herefter bevægelsen / situationen.

Derefter er det den næstes tur, til at vende et kort og sige hvad der sker på billedet. Herefter mimer alle bevægelsen.

På denne måde, anvender I ord fra bogen, på en varieret måde - og barnet møder sproglige gentagelser i en ny sammenhæng. Det støtter barnet i at tilegne sig nye ord, og få forståelse for hvordan ordet bruges, og hvad det betyder.

SKYNDE SIG (Som da prinsessen løber for at nå at tisse på potten)

ØVE SIG (Som da prinsessen satte sig på potten for at øve sig i at tisse)

TAGE hatten PÅ HOVEDET (som da prinsessen tog potten på hovedet og lavede numre med potten)

VÆLTE (Som da potten lavede numre med prinsessen og potten væltede)

HOPPE (Som da prinsessen synes potten var noget af det sjoveste)

SKRIGE (Som da prinsessen skreg "Hvor er min potte")

BÆRE (Som da potten blev båret op til prinsessen af stuepigen)

LEGE (Som da prinsessen legede allerøverst oppe på slottet)